

ЗМІСТ

пролог *(я їх теж ніколи не читаю, але цей, будь ласка, прочитайте)* 11

частина 1: фан чи **послідовник**? чесна відповідь

розділ 1	з'ясування стосунків	19
розділ 2	релігія чи відносини з Ісусом?	31
розділ 3	знати про Ісуса чи бути з Ним близьким?	44
розділ 4	один із багатьох чи один-єдиний?	59
розділ 5	послідовник Ісуса чи релігійних правил?	75
розділ 6	ти покладаєшся на власні сили чи на силу Святого Духа?	95
розділ 7	відповідь на питання	110

частина 2: запрошення **йти за Ісусом** (некомфортна правда)

розділ 8	запрошення для кожного	127
розділ 9	іди за Мною всім своїм серцем	142
розділ 10	зречення — повна капітуляція	158
розділ 11	бери свій хрест кожного дня — щоденна смерть	175

частина 3: слідувати за Ісусом. **усюди. завжди.** **незважаючи ні на що**

розділ 12	усюди — а якщо сюди?	197
розділ 13	будь-коли. А якщо зараз?	213
розділ 14	незважаючи ні на що. І навіть на це?	226
подяка		240

пролог

Зараз вечір четверга, і я сиджу сам-один у приміщенні церкви. Людей нема, хоча до Великодня лише кілька днів. Упродовж вихідних декілька тисяч людей прийдуть на Богослужіння, і я не уявляю, що говоритиму їм. Відчуваю, як у мені наростає напруження, коли сиджу отут у надії, що якісь ідеї проповіді спадуть на думку. Розглядаю порожні стільці довкола, сподіваючись, що на мене зійде натхнення. Натомість сходить лише піт. Витираю його з брів і дивлюсь униз. *Ця проповідь має бути особливою. Є категорія людей, які приходять до церкви тільки на Різдво і на Великдень (ми називаємо їх «святковими християнами»). Я хочу бути певним, що всі вони прийдуть іще раз. Що мені сказати, аби заволодіти їхньою увагою? Як звернутися, щоб торкнутись їхніх сердець? Що такого зробити, аби вразити людей і заохотити їх знову прийти до церкви?*

Та все безрезультатно. На стільці переді мною лежить Біблія. Я беру її. Уявлення не маю, де шукати відповіді. Я все своє життя вивчаю цю Книгу і не можу пригадати епізоду, що міг би вразити цих людей. Вирішую діяти так, як робив у дитинстві. Можливо, й ви теж робили це — щось подібне на гру з «Магічною кулею 8»: ставиш питання, розгортаєш Біблію і пальцем вказуєш на вірш — у тому місці й знаходиш відповідь.

Нарешті у мене виникає думка: *цікаво, чого навчав Ісус, коли до Нього приходила велика кількість людей*. Те, що я відкрив для себе, змінило мене назавжди. Не як проповідника, а як послідовника Христа. Я побачив, що Ісус, збираючи багато людей, часто проповідував те, що запросто могло б змусити їх піти геть.

У тиші порожньої церкви я прочитав один із таких прикладів у розділі 6 Євангелія від Івана. Ісус звертається до людей, чисельність яких зросла до більш як п'яти тисяч осіб. Ще ніколи Ісус не був таким популярним. Слово про Його чудесні зцілення і духовні повчання поширилося далеко. Цей кількатисячний натовп прийшов, щоб зустрітися з Ним.

Після цілого дня повчань Ісус розуміє, що люди зголодніли, тож Він звертається до своїх учнів і питає, де всім цим людям узяти їжу. Один з учнів, Пилип, відповідає Ісусові, що навіть суми їхнього восьмимісячного прибутку не вистачило б на хліб, щоби було кожному по шматочку. З погляду Пилипа, справа була справді безнадійною. Проте інший учень, Андрій, пильно вдивляється в натовп і розповідає Ісусові про хлопця, який має п'ять хлібин та дві маленькі рибини. Ісус бере цей скромний хлопчиків обід і годує ним увесь натовп. Насправді, Біблія розповідає нам, що навіть після того, як усі наїлися досхочу, залишилося ще повно їжі в надлишку.

Після трапези люди збираються розбити намети на ніч, щоби бути з Ісусом і наступного дня. Серед них є багато фанів Ісуса. Прокинувшись вранці та знову зголоднівши, вони шукають Ісуса, як свій талон на обід, але Його ніде нема. Ці фани чекають повторення дійства, та врешті-решт розуміють, що Ісус із учнями переплив на протилежний берег озера. Коли вони нарешті знаходять Його, то вже ледве тримаються на ногах від голоду. Прогавивши шанс поспізнати, тепер хочуть дізнатися, що ж у меню на обід. Проте Ісус вирішив прикрити безлімітну годівничку. Він більше не видає безкоштовних обідів. У вірші 26 Ісус каже людям (ПРТ):

«Знову й знову запевняю вас: ви шукаєте Мене не тому, що побачили чудеса, але тому, що їли хліб і наситилися».

Ісус знає, що всі ці люди погоджуються на труднощі й жертви не тому, що йдуть за Ним, а заради безкоштовної їжі. Чи прагнули вони пізнати Його, чи були зацікавлені тільки в тому, що Він міг чимось їм допомогти? У вірші 35 Ісус пропонує себе самого, але *чи достатньо їм тільки Його* — ось питання.

Ісус же сказав їм: «Я хліб життя. Хто до Мене приходить, не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, ніколи не прагнучиме».

Ісус каже: «*Я хліб життя*». Несподівано Ісус стає єдиним пунктом у меню. Люди мають вирішити, чи їм Його достатньо, а чи вони хочуть ще чогось. Ось що читаємо в кінці розділу:

«Із того часу відпали багато хто з учнів Його, і не ходили вже з Ним» (Ів. 6:66).

Багато хто з фанів розвертається і йде додому. Мене вразив той факт, що Ісус не женеться за ними. Він не пом'якшує Своїх слів, щоб надати їм привабливості. Він не посилає за тими людьми Своїх учнів з компромісними роз'ясненнями й не запрошує повернутися на вечірку з морозивом «на будь-який смак». Здається, Ісуса зовсім не хвилює той факт, що Його популярність різко впала.

І коли я сидів у церкві в оточенні тисяч порожніх стільців, то зрозумів: Ісусові була важлива не кількість людей, які йшли за Ним, а рівень їхньої відданості Йому.

Я поклав Біблію на місце.

Я плакав.

Пробач мені, Боже.

Вимовивши ці слова, я знав, що потрібно йти далі. За кілька днів, на Великдень, у церкві зібралося декілька тисяч людей, і я почав проповідь із незграбного вибачення. Сказав їм, що помилявся, коли надто переймався тим, що вони про мене подумають та скільки з них знову прийде до церкви. Гадаю, загалом мої наміри були добрими, я хотів, щоб Ісус виглядав привабливо, щоби приходило щоразу більше людей і знаходило в Ньому вічне життя. Я пропонував їм Ісуса, але видавав багато безкоштовного хліба, таким чином здешевлюючи Євангеліє.

Уявіть собі це на такому прикладі. Уявіть, що моїй старшій доньці виповнюється двадцять п'ять. Вона незаміжня, але дуже хоче заміж¹. Я вирішую їй допомогти. Тож подаю оголошення в газету, ставлю білборд з її зображенням і роблю футболки з написом, що вона благає обрати саме її. Я навіть пропоную деякі привабливі подарунки охочим. Та чи не втрачається при цьому розуміння її справжньої цінності? Чи не виглядає на те, що хто б не прийшов до неї, він робитиме їй послугу? Я б ніколи не обрав таких методів. Натомість високо підняв би планку для кандидатів. Влаштував би перевірку даних і задіяв детектор брехні. Я б запровадив довжелезні анкети, які потрібно було б заповнювати в трьох примірниках. Перевіряв би рекомендації і встановив приховані камери. Якщо ти хочеш мати з нею стосунки, то краще приготуйся віддати їй найкраще з того, що в тебе є. Мені важливо почути не тільки те, що хтось її любить, я хочу знати, що ця людина віддана їй. Мені важливо знати, що ця людина могла б віддати за неї життя.

Дуже часто я намагався у проповідях вмовити людей йти за Ісусом, хотів зробити так, щоб їхнє слідування за Ним було привабливим, комфортним і якомога зручнішим. І мушу визнати, що шкодую через це. Знаю, що дивно починати книгу з вибачення, але мені хотілося,

---

¹ Усі приклади (буквальні чи гіпотетичні), в яких згадані члени сім'ї, використані без їхньої вираженої у письмовому вигляді згоди.

щоб ви знали: в подорож, у яку вас запрошую, я колись вирушив сам. Моя мандрівка досі триває, і, варто сказати, вона нелегка. Було набагато легше залишатися частиною натовпу.

Я знаю, що у вступі пишуть зазвичай щось таке, що могло б зацікавити людей і спонукати прочитати книгу. Часом цей вступ дають написати якійсь знаменитості або ж комусь іншому, хто розповів би читачам, яким чудовим є автор цієї книги. У крайньому разі автор сам мав би написати у вступі щось таке, що мало б заінтригувати читачів. Я не впевнений, що мені це вдалося... імовірно, ні. Гадаю, вибачення чоловіка, який розуміє, що впродовж тривалого часу помилявся, точно не вселяє впевненості. Та хочу тільки, щоб мене зрозуміли: ця книга не є просто сухою інформацією або коментарем пастора до Святого Письма. Цю книгу написав один із того натовпу з розділу 6 Євангелія від Івана, який також думав, що Ісус чудовий, але насправді хотів лише безкоштовних обідів.

Я сподіваюся, що ви прочитаєте цю книгу і відкриєте зі мною, що це означає насправді — бути послідовником Ісуса. Я більше говоритиму про покаяння, ніж про прощення, більше про зречення, ніж про спасіння, більше про розбитість, ніж про щастя, і більше про смерть, ніж про життя. Щиро кажучи, якщо ви шукаєте книгу про те, як іти за Ісусом комфортно і спокійною стежкою, то тут цього не знайдете. Зрозумійте мене правильно: я хочу, щоб ви таки продовжували читати, однак водночас прагну бути чесним з вами і попередити: тут безкоштовного хліба не буде.

частина 1

фан чи **ПОСЛІДОВНИК**?

чесна відповідь

З'ясування стосунків

Ти послідовник Ісуса?

Я б сказав, є велика ймовірність того, що ти просто пропустиш це питання. Можливо, ти й прочитаєш його, але сумніваюся, що воно матиме велике значення або вразить тебе. Але можна, я поставлю тобі його ще раз? Це — найважливіше запитання, на яке тобі будь-коли доводилося відповідати.

Ти послідовник Ісуса?

Знаю, знаю. Тебе про це вже питали. Просто це запитання таке знайоме, що над ним часто не задумуються. Не тому, що воно змушує тебе почуватися незручно. Не тому, що воно може тебе засудити. Це питання пропускають переважно тому, що сприймають його як зайве або риторичне.

Якщо ти читаєш цю книгу, то, найімовірніше, тебе можна віднести до якоїсь із цих двох груп:

1. Група «Значок рибки на багажнику мого авто». Ти достатньо серйозно сприймаєш свою віру, тому книги купуєш у християнських відділах книгарень. У цьому випадку, коли я питаю тебе, *чи ти послідовник Ісуса*, це запитання здається тобі риторичним, і ти вже збираєшся згорнути книгу або ж, щонайменше, гортаєш сторінки

назад, щоб переглянути зміст, шукаючи розділи, які могли б тебе справді зацікавити. Ти вважаєш, що це важливе питання, над яким варто замислитись багатьом, але ставити його тобі? Ну, це майже те саме, що зайти в паб у Бостоні й запитати: «Хто вболіває за Red Sox¹?». Відповідь на це запитання здається такою очевидною, що навіть не варта того, аби промовляти її вголос. Ти колись уже мав справу з цим. Це питання вже ставили, і ти відповідав на нього. Та перш ніж ти намагатимешся забігти наперед, дозволь мені пояснити, чого я *не* питаю. Я не питаю:

Чи ходиш ти до церкви?

Чи твої батьки/бабусі й дідусі християни?

Чи ти піднімаєш руку в церкві наприкінці проповіді?

Чи повторюєш молитву за пастором?

*Чи йдеш уперед під час дванадцятихвилинної версії пісні
Just As I Am²?*

Чи маєш три або більше Біблій?

Чи твоє фото коли-небудь публікували в церковному журналі?

*Чи ти в дитинстві брав/брала участь у літніх біблійних
школах і/або церковних таборах?*

Чи рінгтон на твоєму телефоні — це пісня прославлення?

*Чи можеш ти під час молитви вживати п'ять і більше
синонімів до слова «Бог»?*

І можу продовжувати так. Серйозно, можу.

Чи носив ти колись футболки з християнськими написами?

*Чи в тебе на сторінці в Facebook у графі «Релігійні погляди»
зазначено «Християнин»?*

---

¹ *Red Sox* — бостонська професійна бейсбольна команда. — Прим. пер.

² *Just As I Am* — відомий християнський гімн, написаний Шарлоттою Елліотт у 1835 році. — Прим. пер.

Чи виступаєш ти проти «Гаррі Поттера» і захоплюєшся «Володаром перснів»?

Чи вдалося тобі прочитати «Цілеспрямоване життя» за 40 днів або швидше?

Чи кажеш ти «Благослови, Господи, їхні серця», перш ніж почати говорити про когось погано?

Чи розумієш ти значення фраз «в дорогу з Богом» та «бої мечів»¹?

Коли я питаю, чи ти послідовник Ісуса, то не маю на увазі оці питання. На мою думку, багато хто з нас поспішає сказати: «Так, я послідовник Ісуса», але я не впевнений, що ми справді розуміємо, про що йдеться. Цитуючи Ініга Монтойя², «я не думаю, що це означає те, що ти думаєш»³.

В одному з уривків зі Святого Письма, який може добре нас отямити, йдеться про день, коли багато з тих, які вважали себе послідовниками Ісуса, зі здивуванням побачать, що Він їх навіть не впізнає. У Євангелії від Матвія 7:23 Ісус розповідає про день, коли всі, хто будь-коли жив, постануть перед Богом. Того дня багато з тих, котрі називаються християнами й ідентифікують себе як послідовників Ісуса, постануть перед Ним і почують: «Я ніколи не знав вас... *Відійдіть від Мене...*» Якщо ти щойно визнав, що є послідовником Ісуса, я молюся за те, щоб ця книга або ж підтвердила твою впевненість, або ж змусила тебе переоцінити свої стосунки з Христом і ще раз засвідчити бажання йти за Ним.

¹ Англ. *sword drill* — гра, в якій ведучий називає групі учасників вірш з Біблії, перемагає той, хто найшвидше знайде його і прочитає. — Прим. пер.

² Ініго Монтойя — фантастичний персонаж у романі Вільяма Голдмана «Принцеса-наречена». — Прим. пер.

³ Якщо ти впізнав/впізнала цю цитату з фільму «Принцеса-наречена», можеш зарахувати собі ще очко. Він — улюблений серед християн (хоча там і нема Кірка Кемерона).

2. Група «Чому на багажнику авто моїх друзів зображена рибка?». Якщо ти належиш до цієї групи, то, найімовірніше, не купив цієї книги. Насправді, ти ніколи б не витратив на неї грошей. Мабуть, тобі дав її хтось, кому ти не байдужий, і в кого, можливо, також є рибка на багажнику. Оскільки це був друг або родич, ти міг із ввічливості вирішити прочитати перший розділ. І, думаю, пропустив запитання «*Ти послідовник Ісуса?*». Річ не в тому, що ти проти цього питання чи воно тебе ображає, — ні, просто тобі здається, що воно тебе не стосується. Але воно недоречне для тебе з інших причин, аніж для людей з першої групи. Тут ідеться не про те, що ти вже відповідав на це запитання, а про те, що, як тобі здається, воно взагалі не варте уваги. Добре, я зрозумів, ти не хотів нікого образити — просто ти не по цій темі.

Тебе не хвилює, що дехто обирає життєвою дорогою — іти за Ісусом. Це класно, але не для тебе. Це схоже на те, коли твій друг, який захоплюється «Зоряним шляхом», питає тебе шось на зразок «Со Та Год» (так звучить клінгонською мовою «Чи, на твою думку, капітаном має стати Спок?»¹). І тобі до цього справді байдуже. Якщо йому це подобається — на здоров'я. Але тебе це не цікавить.

Проте... а якщо? Чи міг би ти зупинитися на хвилинку і запитати себе: *А якщо все життя зведеться до цього одного питання? А якщо справді існує небо і справді існує пекло, і те, де я проведу вічність, зводиться до цього одного питання?* Це може здаватись абсолютно смішним, але якщо хоча б малесенька частинка тебе вважає, що така можливість є, то чи не варто замислитися над моїм питанням? Читаючи цю книгу, я сподіваюся, ти принаймні погодишся, що, можливо, це найважливіше питання, на яке ти будь-коли відповідав. Я вірю, що ми опинилися на цій землі, власне, для того, щоб відповісти на це єдине запитання. І правда полягає в тому, що всі ми так чи інакше даємо відповідь на нього, свідомо чи ні.

---

¹ Зауважте, що я цього не перекладав і взагалі не знаю ні слова клінгонською. Справді маю друга, який трохи говорить цією мовою. Я підсміююсь і глузую з нього, але завжди роблю це справжньою мовою реальних людей.

Я хочу, щоб ти знав: я тут не для того, щоби «продавати» Ісуса. Не збираюся старатись і переконувати тебе йти за Ним, відкриваючи привабливий бік медалі. Адже ось у чому справа — і не розповідай людям з першої групи, що я це казав, — багато з них визнають, що вони послідовники Ісуса, та правда в тому, що вони ніколи не чули переказаної версії того, що Христос говорив про те, як йти за Ним.

Думаю, після прочитання цієї книги буде кілька людей в обох групах, які відхилиють запрошення йти за Ісусом. Зрештою, як розповідає Євангеліє, коли Ісус запросив людей йти за Ним, деякі зголосилися, проте більшість вирішила піти геть.

Час з'ясувати стосунки

Тож, із чого почати визначати, чи справді ти — послідовник Ісуса? Як збираєшся відповісти? Почнімо зі ЗС розмови з Ісусом. Декому з вас ця абревіатура знайома. Якщо ти не впевнений, про що йдеться, то я підкажу. Для хлопця, який перебуває у романтичних стосунках, цих літер достатньо, щоб його серце охолело зі страху. Найімовірніше, думка про розмову ЗС його жахатиме. В дійсності, багато молодих людей утікають від цієї розмови або відкладають її на невизначений час. Кілька знайомих хлопців навіть розривали стосунки, коли відчували, що розмова ЗС неминуча¹. Тепер можеш вгадати, про що йдеться?

З'ясування стосунків.

В американській культурі — це офіційна розмова, яка відбувається у певний момент романтичних відносин, щоб визначити рівень

---

¹ Реальна історія. Один мій друг удав, що задихається, аби уникнути розмови ЗС. Під «один мій друг» маю на увазі себе.